

İspanya’da 2011 Seçimleri ve Bask Solunun Yükselişinin Nedenleri

2011 Spain Elections and The Reasons of The Rising of Basque Left

Ömer Behram Özdemir¹

Özet

2011 yılı İspanya’da yerel ve genel seçimlerin yapıldığı yıl olmasının haricinde hükümet değişikliğinin yaşandığı yıl olarak da tarihe geçecektir. Lakin bu seçimler yılının gelecekte İspanya siyasi tarihinde önemli bir yere sahip olacak olmasının sebebi ise Abertzale (Yurtsever) solun tekrar Bask siyasi yaşamında bir aktör haline gelmesi ve genel ve yerel seçimlerde oldukça parlak sonuçlar almasıdır. Bask bölgesinde hükümet koalisyonunu oluşturan merkez partilerin oy kaybı yaşadığı, gelenekçi sağ Bask milliyetçisi PNV’nin ise duraklamaya girdiği 2011 seçimlerinde Abertzale solun çekirdeğinde yer aldığı Bildu ve Amaiur koalisyonlarının yerel ve genel seçimlerde yaşadıkları oy patlaması ve elde ettikleri başarı ETA’nın zayıflatıldığı ve ateşkes ilan ettiği bir dönemde Bask sorununun siyaset mecrasında çözülmekten başka bir çözüm yoluna sahip olmadığını göstermektedir. Bu makalede 2011 seçimlerine kadar yaşanan süreç ve 2011 seçim süreci ele alınarak Bask solunun yükselişinin siyasi ve sosyal sebepleri tartışılacaktır.

Anahtar kelimeler: İspanya, Bask, Abertzale, Seçimler, ETA.

---

¹ Arş. Gör., Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Bölümü.

Abstract

In 2011 Spain had a year of elections which changed the government but also changed the Basque politics. Under the Bildu and Amaiur coalitions Abertzale left gained a huge success at both general and local elections. While centralist parties PP and PSE were loosing votes and autonomist-traditionalist PNV was making no headway, with the results which Bildu and Amaiur coalitions got Abertzale left had shown that in this era which ETA is weakened politics is the only solution for the Basque problem. In this article the social and political reasons of the rising of Basque left will be discussed on the process of 2011 elections.

Keywords: Spain, Basque, Abertzale, Elections, ETA.

Giriş

2011 yılı içerisinde genel ve yerel seçimler için sandığa giden İspanya'da sandıktan çıkan sonuçlar yeni bir dönemin habercisiydi. Küresel ekonomik krizin Avrupa'da en ağır şekilde etkilediği ülkeler arasında yer alan İspanya'da krizin etkileri doğal olarak seçim sandığına da yansımış ve seçmenin tercihlerini etkilemiştir. 2008 genel seçimlerinde² elde ettiği %43,87 oy ve 169 milletvekili ile seçimlerden zaferle ayrılan PSOE (İspanyol Sosyalist İşçi Partisi) 2011 seçimlerinde ise %15'in üzerinde oy kaybı ile %28,8 oy ve 110 sandalye elde ederek büyük bir yenilgi yaşamıştır. Oy oranını %4,5 civarında yükselten PP (Halk Partisi) ise %44,6 oy ve elde ettiği 186 sandalye ile İspanya seçimlerinin tartışmasız galibi olmuştur. Kasım ayında gerçekleştirilen yerel seçimlerden önce Mayıs ayında yerel seçimlere giden İspanya seçmeni PSOE'ye verdiği %27'lik oy ile genel seçimlerin sinyalini de vermişti aslında.

İspanya'da genel seçimler PSOE'nin büyük yenilgisine ve iktidar değişikliğine sebep olurken adı yıllardır terör ve ETA kelimeleriyle anılan Euskadi'de (Bask bölgesi) de sandıktan beklentinin dışında sürpriz olarak nitelendirilebileceğimiz sonuçlar çıkmıştır. Ayrılıkçı söylemi benimsemiş Abertzale solun (Bask Yurtsever Solu) hem genel hem de yerel seçimlerde Euskadi'de elde ettiği oy oranı artık PNV'nin (Bask Milliyetçi Partisi) Bask bölgesinde birinci parti olması hususunda rakipsiz olmadığını ortaya koymuştur. Bu makalede Bask bölgesinde 2011 yılı genel ve yerel seçimlerinde Bask solunun elde ettiği başarının temel nedenleri İspanya ve Bask siyasi hayatında son dönemde meydana gelen gelişmeler ışığında ele alınacaktır.

Bask Siyasetinde Sol Milliyetçi Akım: Abertzale

Şubat 2011'de Abertzale içinden İspanya siyasetine doğan Sortu'yu kendinden önceki ayrılıkçı partilerden ayıran fark ETA şiddetine karşı olan yaklaşımıydı. Herri Batasuna, Batasuna ve marjinal Abertzale partileri söylem olarak şiddeti reddettiklerini dile getirmekle birlikte ETA'nın yöntemlerini eleştirme ya da eylemlerini kınama gibi bir yola gitmemiştiler. Sortu ilk kez şiddey ETA'dan bile geliyorsa şiddetin karşısındayız ve şiddetle çözümü reddediyoruz diyen Abertzale partisi olmuştur³. 1978

² Elections to the Spanish Congress of Deputies, <http://www.electionresources.org/es/congress.php?election=2011>

³ Mathieu de Taillac, Les séparatistes Basques se démarquent d'ETA, Le Monde, 2 Février 2011
<http://www.lefigaro.fr/international/2011.02.08.01003-20110208ARTFIG00784-les-separatistes-basques-se-demarquent-d-eta.php>

yılında Abertzale grupların uzun süren görüşmelerinin ardından kurulan⁴ Herri Batasuna'dan beri Bask siyasetinde Bask milliyetçisi sol partiler kendilerine yer bulmuşken ancak Sortu'nun 2011'de ETA'nın yöntemlerinin kabul edilemez olduğunu dile getirebilmesi Bask siyasetinde yaşanmakta olan kısır döngünün bir göstergesidir. İspanyol merkez sağ partilerinin "ETA yandaşları" söylemi üzerine bina ettiği hem Abertzale'ye hem de muhafazakâr PNV'ye karşı tutunduğu dışlayıcı tavır, İspanyol yargısının ETA mahkûmlarına karşı uyguladığı ayrımcı ve hukukun esnekliğini zorlayıcı uygulamaları⁵, İspanyol merkezi hükümetlerinin yargıyı Bask siyasi unsurlarını kontrol altında tutmaya yardım edecek bir araç olarak kullanması gibi örnekler Bask ayrılıkçı partilerinin ETA eylemlerini ve ETA'nın silahla sonuca gitme yöntemini eleştirebilmelerine değil aksine Abertzale grupların ETA'nın güdümüne sokulması manasına gelmekteydi. Bölgenin önemli fikir adamlarında ve eski politikacılarından Francisco Letamendia İspanya'da demokratik seçimlerin yapılmaya başlandığı 1980'li yılların başında Herri Batasuna'nın sıkı bir şekilde ETA kontrolü altında olduğunu söylerken⁶ bunun sebepleri arasında ETA'nın o dönem sahip olduğu güç ve parti içinde ETA'cılarının var olmasının yanı sıra Herri Batasuna'nın merkez partiler tarafından sürekli olarak Bask sorunu mevzusunda dışlanması ve taraf olarak kaile alınmamasını da göstermiştir.

Elbette süreç içinde sadece İspanyol merkez partileri değil Bask milliyetçileri de çoğu zaman çözümsüzlük üretecek eylemlerde bulunmuşlardır. Batasuna mitinglerinde ETA'yı övücü sloganlar atılmasının engellenmemesi, bazı parti temsilcilerinin çeşitli demeçlerinde ETA'nın şiddetini haklı görmek olarak yorumlanabilecek cümleler kurmaları, Batasunali belediyelerin bazı ETA üyelerine şehirlerinin fahri hemşeriliğini vererek onları onore etmeleri ve 1996 seçimleri öncesi televizyonda Batasuna'ya ayrılan propaganda saatinde ETA propagandası içeren görüntüler yayınlamak gibi⁷ sadece İspanyol sağ partilerinde değil İspanyol toplumunda da rahatsızlık uyandıracak eylemler Bask milliyetçilerinin de çözümsüzlükte pay sahibi olduğunun bir göstergesidir.

Euskal Herritarrok koalisyonunun ve Herri Batasuna'nın bir nevi devamı olan Batasuna 2003 yılında ETA ile organik bağı olduğu gerekçesiyle selefleri Herri Batasuna ve Euskal Herritarrok ile birlikte Anayasa

⁴ Zekine Türkeri, Bask Meselesi, Dipnot Yay., Ankara, 2007, ss.70

⁵ Akın Özçer, ETA'nın sonlandırılması sürecinde "time out", Taraf, 29 Kasım 2011 <http://www.taraf.com.tr/akin-ozcer/makale-eta-nin-sonlandirilmasi-surecinde-timeout.htm>

⁶ Paddy Woodworth, Dirty Wars, Clean Hands: ETA, The GAL and Spanish Democracy, Cork University Press, 2001, p.130

⁷ Merve Nur Sürmeli, DTP'nin Kapatılması ve Batasuna Örneği, Bilgesam, 30 Aralık 2009

Mahkemesi tarafından kapatıldılar. Böylece İspanya’da General Franco’nun öldüğü tarih olan 1975’ten beri ilk kez bir siyasi parti yasaklanmış oluyordu. Batasuna yasaklanmasına rağmen Bask siyasal yaşamından geri kalmamış ve 2005 seçimlerinde yasaklanan Batasuna’nın parti programını aynı şekilde uygulayacağını söyleyerek milliyetçi sol cemahta ivedi bir şekilde ön plana çıkan EHAK’ı (Bask Komünist Partisi) destekleyerek önceki seçimlerde Batasuna’ya oy veren kitleyi EHAK’a yönlendirmiştiler. Seçimlerde %12,4 oy alarak bölgede dördüncü parti olan EHAK’ın kapatılan Batasuna ile işbirliği yaptığı ve yapısı ve görev alan isimler ışığında Batasuna’dan bir farkı olmadığına kanaat getiren Yüksek Mahkeme 2008 Eylül ayında EHAK’ı kapatma kararı alır. Kapatma kararı ile sonuçlanacak sürecin başında iktidar partisi PSOE’nin sağ seçmenin oylarını kazanmak amacıyla Anayasa Mahkemesine başvurarak EHAK’ın 2008 Mart ayında yapılan seçimlere katılmasını engellemiş ve de seçilmeleri halinde ETA ile görüşülmeyeceği taahhüdünde bulunmuştur⁸. Sol görüşlü bir partinin hele de uzantısı PSE’nin Euskadi’de güçlü sayılabilecek konumda bulunduğu bir dönemde seçimler uğruna izlediği bu sert siyaset kısa vadede PSOE’nin seçim zaferini getirirken orta vadede PSOE’nin Euskadi uzantısı PSE’nin (Bask Sosyalist Partisi) bölgede kan kaybetmesine sebep olmuştur.

EHAK’ın katılmadığı seçimlerde Euskadi’de %38’in üzerinde oy elde ederek birinci parti olan PSE uzantısı olduğu PSOE’nin İspanya genelinde yaptığı gibi oylarında zirve yapmıştır. Lakin gerek PNV’ni Bask solu ile arasındaki fikir ayrılıkları ve gerekse de EHAK’ın kapatılmasına tepki gösteren seçmenince bile sert bulunan söyleminin etkisiyle sol oyları kendinde toplayan PSE’nin kan kaybı ve Euskadi’de PNV’ye rakip olabilecek bir sol parti ihtiyacı bu dönemden itibaren ivmelenerek Bask siyasetinin bir gerçekliği haline gelmiştir.

2009 Bask Özerk Parlamentosu seçimlerinde ilk oy kaybını yaşayan PSE’nin oyu %30’a gerilerken PNV Bask milliyetçi seçmeni için merkez partiler dışındaki neredeyse tek alternatif durumuna gelmiş ve %38,5’luk oy oranı ile seçimlerin galibi olmuştur. Seçimlerin ertesinde kurulan PP-PSE koalisyonu ile ise 30 yıllık bir aranın ardından içinde PNV’nin olmadığı bir Bask özerk hükümeti kurulur⁹. Bask bölgesinde biri merkez partisi PSOE’nin bölge uzantısı öteki merkezin en güçlü sağ partisi olan PP’nin taraf olduğu tabiri caiz ise “Basksız” bir hükümet Bask siyaseti için sürpriz bir durumdur lakin Abertzale partilere gelen seçim yasağı da göz önünde

⁸ Paul Bond, Spain: Government tries to ban Basque separatist parties from election, wsws.org, 20 February 2008, <http://www.wsws.org/articles/2008/feb2008/basq-f20.shtml>

⁹ Spanish rivals secure Basque deal, BBC, 1 April 2009, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/7977422.stm>

bulundurulduğunda çıkan sonuç çok şaşırtıcı değildir. Ama asıl şaşırtıcı olan İspanya’da iktidar mücadelesinde her daim birbiriyle yarışan ve dünya görüşü olarak aynı noktada mutabakata varmaları oldukça güç olan PSOE (PSE) ve PP’nin PNV’yi hükümet dışı bırakmak amacıyla Euskadi’de bir koalisyona evet demeleri olmuştur.

30 yıldan sonra ilk kez Bask bölgesini Bask milliyetçilerinin yönetmeyecek olması Bask milliyetçiliği için nerede yanlış yapıldığı hususunda bir özeleştirelin yapılması gerektiği manasını taşımaktaydı. Bununla birlikte PNV’siz bir koalisyon kurmak adına PP ve PSE’nin koalisyon ortağı olması seçimlerden birinci parti olarak çıkan ve bölgenin 30 yıldır en güçlü siyasi hareketi olan PNV’nin o dönemki lideri ve Bask özerk hükümetinin bir önceki “Lehendakari”si (Başkan) olan Juan José Ibarretxe tarafından “Bask kimliğini ortadan kaldırmak adına yapılmış ciddi bir girişim” olarak nitelendirilmişti¹⁰.

Aynı yıl Haziran ayında yapılan Avrupa Parlamentosu seçimlerinde aşırı solcu I.I. (Enternasyonal İnisiyatif) partisi Abertzale sol grupların oylarını kendine çekmeyi başarır. İspanya’yı oluşturan “milliyetler”in¹¹ self determinasyon hakkını savunan I.I. İspanya sathına yayılmış bir sol hareket olmasına karşın İspanya Yargıtay’ı tarafından yasaklı Batasuna partisinin uzantısı olduğu gerekçesiyle Mayıs 2009’da Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılmaktan men edilir. Lakin bu karar aynı ay içerisinde Anayasa Mahkemesi tarafından yeterli delile sahip olunmadığı gerekçesiyle bozulur¹². Yargının siyasete müdahalesi tartışmaları içinde gerçekleştirilen seçimde PNV 28,7 oyla %28’lik bir oy oranı elde eden PSE’nin önünde yer alarak yine birinci parti olurken I.I. ise elde ettiği %16’lık oy oranı ile PP’den yalnızca birkaç yüz oy az alarak Bask bölgesinde dördüncü sırada yer almıştır. Bu sonuçlar hem Bask ayrılıkçı solunun tabanının sınırlarını görmek açısından önemli bir veri iken hem de Bask siyasetinde Abertzale solun yasak engellerini aşarak ve de koalisyon çatısı altında yani parçalara bölünmeden seçimlere girdiği takdirde Bask seçimlerinde başa oynayabilecek bir potansiyeli olduğunu göstermiştir. Bu yüzden Abertzale’nin 2011 seçimlerine ortak çatı altında girme girişimlerinin altında 2009 seçimlerinin etkisi olduğu da göz ardı edilemez.

---

¹⁰ Lisa Abend, New Basque Govt.: A Blow to Separatists?, Time, 05 May 2009. <http://www.time.com/time/world/article/0,8599,1895828,00.html>

¹¹ Katalunya, Galiçya, Bask ve Endülüs bölgeleri İspanya’daki diğer otonom bölgelerden tarihi ve etnik olarak farklı bir statüye sahiptirler ve anayasada İspanya’yı oluşturan milliyetler olarak adlandırılırlar.

¹² Spain’s top court overturns ban on Basque party, Associated Press, 22 May 2009.

Euskobarometro Raporu ve Bask Toplumunun Tercihleri

Sortu ile başlayan Bildu ve Amaiur girişimleriyle devam eden Abertzale'nin 2011 atağına göz atmadan önce bu süreç sırasında Bask toplumunun siyasal, kültürel ve ekonomik sorunları var mıydı varsa bunlar nelerdi diye bakmak 2011 seçimlerini analiz ederken Bask seçmeninin tercihlerini yorumlamak adına bize ışık tutacaktır. Basque Country Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü tarafından Mayıs ve Kasım aylarında olmak üzere yılda iki kez hazırlanan Euskobarometro raporu Bask bölgesinde gerçekleştirilmiş ve kültür, siyaset, ekonomi temalı anketleriyle bölge halkının neler düşündüğünün fotoğrafını çekmektedir. 2010 yılı Kasım ayı Euskobarometro raporu 2011 seçimlerinden önceki en son rapor olması açısından önem taşımaktadır. Örneğin “demokrasimizin düzeyi sizi tatmin ediyor mu?” sorusuna katılımcıların %58'i “Hayır” cevabı verirken “Evet demokrasi düzeyimiz beni tatmin ediyor” diyenlerin oranı %39'da kalmıştır¹³. Anket katılımcılarını destekledikleri siyasi partiye göre de sınıflandıran rapora göre Bask bölgesindeki koalisyon hükümetinin iki tarafı olan merkez partileri PP ve PSE'nin seçmenleri demokrasiden memnun olduğunu belirtenler içinde ilk sıradalar. PP seçmeninin %55'i ve Lehendakari mevkisinde bulunan Patxi Lopez'in partisi PSE'nin seçmeninin %71'i demokrasiden memnun olduklarını belirtmişler. Demokrasiden memnun olanları partilerine göre sıraladığımızda üçünü sırada yer alan bölgenin en büyük partisi PNV'nin seçmeninin %40'ünün mevcut durumdan memnun olduğunu görmekteyiz. Bask milliyetçisi sağ veya sol hiçbir partinin seçmenleri arasında mevcut demokrasiden memnun olanların oranının %50'yi geçememiş olması Bask toplumunun hali hazırdaki siyasal ortamdan rahatsız olduğunu göstermektedir. Öte yandan PNV seçmeninin %58'inin, EA (Eusko Alkartasuna) seçmeninin %89'unun ve desteklediği faal bir parti olmayanların – ki Abertzale gruplar bu kitlenin çoğunluğunu oluşturmaktadır- ise %97'sinin mevcut demokrasinin işleyişinden memnun olmadıkları sonucu çıkmıştır.

“Geçtiğimiz yıl Bask siyasal hayatında iyileşmeler yaşandığı fikrine katılıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar da ise kararsızların payı oldukça yüksektir. Katılımcıların %33'ünün “Evet” %39'unun ise “Hayır” cevabı verdiği bu ankette % 23'lük bir kesim de “her ikisi de değil” cevabını vermiştir¹⁴. PSE seçmeninin %63'ü PP seçmeninin de %46'sı “Evet” cevabını vermiştir. EA seçmeninin %68'i PNV seçmeninin ise %52'si ise “Hayır”

¹³ Euskobarometro, Universidad del Pais Vasco, Noviembre 2010, p.19.

¹⁴ Euskobarometro, Universidad del Pais Vasco, Noviembre 2010, p.32.

cevabı vermiştir. Herhangi bir siyasi partiye oy vermemiş olanların ise %77'si “Hayır” cevabı vermiştir. Yargının siyasete müdahaleleri ve ETA'nın eylemleri ile siyasal istikrar açısından sıkıntılı bir bölge olarak nitelendirebileceğimiz Bask bölgesinde seçmenin mevcut siyasal ortamın belirsizliğinden ve demokrasinin uygulanış biçiminden rahatsızlık duymakta olduğunu bu cevaplara bakarak çıkarmaktayız.

Euskobarometro raporunda PSE-PP hükümeti ile alakalı sorulan sorular da Bask toplumunda iki merkez partinin kurduğu koalisyonun nasıl algılandığını gözler önüne sergilemektedir. “PSE-PP hükümetine Bask bölgesinin sorunlarını çözebileceğine dair güven duyuyor musunuz?” sorusuna “Tamamen güveniyorum” diyenlerin oranı %24'te kalırken “Hiç güvenmiyorum” diyenler ankete katılanların %31'ini teşkil ediyordu. %42'lik kesim ise düşük seviyede olsa da hükümete güven beslediği cevabını vermiştir¹⁵. Keza PSE-PP koalisyonuna güven duyanların oranı %24'te kalırken güvenmeyenlerin oranı ise %59'u bulmuştur. PNV seçmeninin %80, EA seçmeninin %89 ve herhangi bir partiye oy ver(e)memiş seçmenin %95'i PSE-PP koalisyonuna güvenmeyenleri oluşturmaktadır. İspanya'nın ekonomik olarak en gelişmiş ve refah düzeyi diğer bölgelere nazaran daha yüksek bir bölgesi olan Euskadi'nin aldığı dış göçler göz önüne alındığında köken olarak Bask olmayan seçmenin oylarının büyük kısmının Bask milliyetçiliğinden uzak merkez partileri PSE ve PP'ye gitmiş olması olağandır. Bask bölgesinin Bask seçmeninin ise Bask milliyetçi partileri tercih ettiğini ve çoğunluğu oluşturduklarını görmek mümkündür. Bununla birlikte PNV, EA ve Abertzale çizgisindeki pek çok parti arasında bölünen oylar bölgede Bask milliyetçi partilerinin dışarıda kaldığı bir yönetime yol açmıştır.

Kimlikle alakalı sorulara geldiğimizde ise Bask bölgesindeki siyasal çeşitlilik ile seçmenin kendini ait hissettiği kimlikler arasında paralellik olduğunu görmekteyiz. “Kendinizi hangi kimliğe ait hissediyorsunuz?” sorusuna “sadece İspanyol” diyenlerin oranı %8, “sadece Bask” diyenlerin oranı ise %31'dir¹⁶. “Hem Bask hem İspanyol” cevabını verenler ankete katılanların %32'sini oluştururken “Önce Bask sonra İspanyol” diyenler %21, “Önce İspanyol sonra Bask” diyenler ise %3' oranındadır. Sonuç olarak bölgede İspanyol kimliğini tek kimlik olarak kabullenen ya da Bask kimliğinden önde görenlerin oranı %11'dir. Kendini sadece Bask kimliğine ait gören ya da Bask kimliğini İspanyol kimliğinden daha önde görenlerin

¹⁵ Euskobarometro, Universidad del País Vasco, Noviembre 2010, p.34.

¹⁶ Euskobarometro, Universidad del País Vasco, Noviembre 2010, p.46.

oranı ise %52'dir. Kimlik üzerine yapılan bu anket sonuçları itibariyle bölgede Bask milliyetçilerinin oldukça geniş bir hedef kitleye sahip oldukları gerçeğini göstermektedir. Zira verilen cevapları ankete katılanların oy verdikleri siyasi partilere göre sınıflandırıldığında kimlikler ve siyasi eğilimlerin ne derece paralel oldukları ortaya çıkmaktadır. “Sadece İspanyol” olduğu cevabını verenler PP seçmeninin %31'ini PSE seçmeninin ise %21'ini oluşturmaktadır. “Önce İspanyol sonra Bask” diyenler ise PP seçmeninin %15'i, PSE seçmeninin ise %6'sını oluşturmaktadır. “Hem Bask hem İspanyol” cevabını verenlerde ise yine PSE ve PP seçmeni en üst sıralardadır. Lakin bu sıralamada diğer iki soruda cevap verenlerin aksine PP ve PSE seçmeni dışında partilerin de seçmenleri yer almaktadır. PP seçmeninin %49'u, PSE seçmeninin %56'sı “Hem Bask Hem İspanyol” cevabını vermiştir. PNV seçmeninin ise %19'u bu cevabı vermiştir. Sol Bask partilerinin seçmenlerinin Bask kimliklerini ön planda tuttıklarını şimdiye kadar ki 3 cevabın sıralamasında yer almadıklarından hareketle söyleyebiliriz.

“Önce Bask sonra İspanyol” cevabını verenlere baktığımızda PNV seçmeninin %33'ünü, EA seçmeninin %22'sini, geçtiğimiz seçimde herhangi bir siyasi partiye oy vermeyenlerin %11'ini bu sıralamada görüyoruz. PSE seçmeninin %10'unun da bu cevabı verdiğini göz önüne alırsak merkez PSOE partisinin bölge uzantısı olmakla birlikte sosyalist bir parti olan PSE'de sağ görüşlü PP'nin aksine Bask kimliğini ön planda tutan bir kitlenin de seçmenler içinde yer aldığını söyleyebiliriz. Kendini “sadece Bask” olarak nitelendirenlere baktığımızda çıkan sonuç Abertzale solun bölgede Bask kimliği ve milliyetçiliğinin ne denli önemli bir aktörü olduğunun ispatı niteliğindedir. PNV seçmeninin %43'ü kendini “sadece Bask” olarak tanımlarken geçtiğimiz seçimlerde herhangi bir siyasi partiye oy atmayanlar içinde bu oran %85 gibi yüksek bir orandır. Son seçimlerde herhangi bir partiye oy vermeyenlerin kendilerini “Önce Bask sonra İspanyol” ve “sadece Bask” hissettikleri cevaplarını vermeleri bu kitlenin kahir ekseriyetinin Abertzale seçmeni olduğu iddiasının da sağlaması niteliğindedir. Aynı raporda bağımsızlık isteyenler içinde Abertzale kitlenin %98'i yer alırken PNV kitlesinin %44'ünün yer alması ve bağımsızlık isteği olmayan kitle içinde PNV seçmeninin %17'sinin yer alması da hem Bask solunun ayrılıkçı ideolojiye sınıksız sarıldığını göstermekte hem de PNV'nin seçmen kitlesi olarak Abertzale grupların aksine ideolojik olarak daha çeşitli bir kitleye sahip olduğunu göstermektedir. PNV gibi muhafazakar bir partinin sol Abertzale gruplara göre seçmen çeşitliliğine daha çok sahip

olması ise PNV'nin otonomcu ideolojisi ve pragmatik yapısı¹⁷ düşünüldüğünde pek de şaşırılacak bir durum değildir.

ETA Kan Kaybediyor: 2008-2010

Euskobarometro raporundan hareketle Bask toplumunun PP-PSE koalisyonundan memnun olmadığını ve Bask kimliğini ön planda tutan sol seçmenin sol bir siyasal harekete ihtiyaç duyduğunu söylemek mümkündür. Bu ihtiyacı karşılamak ve hem PSE-PP yönetimine muhalefet hem de PNV'ye rakip olacak bir siyasal partinin kurulması için siyasal ortam da hazır hale gelmeye başlamıştı. 2008'den itibaren İspanyol polisinin Fransız güvenlik güçleriyle birlikte gerçekleştirdiği operasyonlar sonucu ETA oldukça kan kaybetmiştir. 1980'lerin başında ETA üyeleri için sınırlanacak bir liman durumunda olan Fransa gerek Bask ayrılıkçı grupların Fransa'yı da tehdit etmesi gerekse de uluslararası teröre karşı bilhassa 2000'li yıllarda gelişen yeni işbirliği anlayışı çerçevesinde İspanya ile işbirliği yaparak ETA'ya büyük darbe vurmuştur.

2008 Mayıs'ında Fransız istihbaratı ve polisinin ortak operasyonunda ele geçirilen 4'ü üst düzey toplamda 6 ETA üyesinin arasında ETA'nın askeri kanat sorumlusu Javier Lopez Pena da vardı¹⁸. Bordeaux'da gerçekleşen ve Andoain eski belediye başkanı Jose Antonio Barandiaran'ın da yakalananlar arasında bulunduğu operasyon İspanya Başbakanı Zapatero tarafından ETA'ya vurulmuş en büyük darbe olarak nitelendirilmiştir¹⁹. “Thierry” kod adlı Lopez Pena'nın ETA'nın yönetiminde büyük söz sahibi olduğu ve gerçekleştirilen pek çok eylemin emir vericisi olduğu İspanyol yetkililerin ortak düşüncesidir.

Yine 2008 yılı içerisinde Temmuz ayında bu kez İspanyol polisi gerçekleştirdiği bir operasyonla ETA'yı sarsmıştır. İspanyol yetkililerce ETA'ya bağlı en aktif ve tehlikeli hücre olarak nitelendirilen “Vizcaya” hücresine yapılan operasyonda birimin komutanı Arkaitz Goikoetxea da dahil olmak üzere 9 ETA üyesi yakalanmıştır. ETA'nın 2007 yılında ateşkes kararını iptal etmesinin ardından gerçekleştirdiği çeşitli saldırıların arkasında olduğu tahmin edilen “Vizcaya” grubunun yakalanması ETA

---

¹⁷ Urtzi Urrutikoetxea, Batasuna'nın Ayaklanması, Birgün, 13 Aralık 2009.

http://www.birgun.net/forum_index.php?news_code=1260707260&year=2009&month=12&day=13

¹⁸ Lisa Abend, The Fall of Spain's Most Wanted, Time, 24 May 2008.

<http://www.time.com/time/world/article/0,8599,1809271,00.html>

¹⁹ Fiona Govan, ETA leader Francisco Javier Lopez Pena's arrest is major blow to terrorist group, The Telegraph, 22 May 2008, <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/france/2003335/Eta-leader-Francisco-Javier-Lopez-Penas-arrest-is-major-blow-to-terrorist-group.html>

üzerine uzman otoritelerce ETA'nın en önemli silahlarından birinden mahrum kalması olarak yorumlanmıştır²⁰.

ETA'nın eylemlerini azaltmasına ve ateşkes çağrısı yapmasına sebep olan operasyonlar 2009 yılında da devam etmiştir. Ekim 2009'da Fransız polisi Alizaran Aguilar'ı yakalamıştır. Bretagne şehrinde ele geçirilen Aguilar'ı İspanya İçişleri Bakan'ı tarafından ETA'nın "siyasi kanat şefi" olarak tanımlamıştır²¹. 2010 Şubat ayının son günlerinde ise Normandiye'da Fransız güvenlik güçlerinin operasyonu sonucu ele geçirilen 3 ETA üyesinden biri örgütün üst düzey liderlerinden Ibon Gogeochea'ydı. Gogeochea 2008'den beri Fransa ve İspanya ele geçirilen toplamda beşinci ETA lideriydi²². Kısa süre içerisinde askeri ve siyasi kanadından pek çok üst düzey yöneticiyi kaybeden ve eylemsel hareketliliği durma noktasına gelen ETA en sonunda Eylül 2010'da tek taraflı ateşkes ilan ettiğini maskeli 3 ETA üyesinin ateşkes metnini açıkladığı bir video ile duyurur²³. İspanya'nın genel ve yerel seçimler sürecine gireceği 2011 yılının hemen başında Ocak ayında ETA "kalıcı ateşkes" ilan ettiğini yine bir video ile duyurdu²⁴. İspanyol hükümeti ETA'nın "kalıcı ateşkes" ilanını "şart koşmaksızın silahları bırakmadıkça" yeterli ve ciddi bulmayacaklarını dile getirmiştir²⁵.

Sortu-Bildu-Amaiur: Abertzale Sol 2011 Seçimlerine Giriyor

2011 yılına geldiğimizde bölgede merkez partilerin kurduğu koalisyonlardan duyulan hoşnutsuzluk, Bask solunu temsil edecek bir partinin eksikliği ve ETA'nın güç kaybına paralel olarak eskiye nazaran ayrılıkçı siyaset üzerindeki hakim konumunun sarsıldığını görüyoruz. İşte böylesi bir ortamda Şubat 2011'de Abertzale siyasetin yeni partisi Sortu kurulmuştur. ETA şiddetini açıkça reddeden ilk Abertzale parti olan Sortu kurulumu. Partinin liderlerinden akademisyen Inaki Zalabaleta Madrid'de katıldığı bir

---

²⁰ Spanish police dismantle ETA's most active cell, AFP, 22 July 2008.

<http://afp.google.com/article/ALeqM5imMCVAt4FzitUIFYwyNXdxPeYw>

²¹ Un responsable politique d'ETA arrêté en Bretagne, Le Monde, 19 Octobre 2009.

http://www.lemonde.fr/europe/article/2009/10/19/un-responsable-politique-de-l-eta-arrete-en-bretagne_1255750_3214.html

²² Suspected ETA leader arrested in France, Spanish officials say, The Guardian, 28 February 2010.

<http://www.guardian.co.uk/world/2010/feb/28/suspected-eta-leader-arrested-france>

²³ Giles Tremlett, Basque separatists ETA announce ceasefire, The Guardian, 5 September 2010.

<http://www.guardian.co.uk/world/2010/sep/05/eta-announces-ceasefire>

²⁴ ETA annonce un cessez-le-feu permanent, Le Figaro, 10 Janvier 2011.

<http://www.lefigaro.fr/international/2011/01/10/01003-20110110ARTFIG00531-eta-annonce-un-cessez-le-feu-permanent.php>

²⁵ Espagne:Le gouvernement juge insuffisant le cessez-le-feu de l'ETA, Libération, 10 Janvier 2011.

<http://www.liberation.fr/monde/01012312771-espagne-l-eta-annonce-un-cessez-le-feu-permanent-et-general>

konferansta ETA'nın şiddet politikasını reddettiklerini ve hiçbir siyasi yapının devamı niteliğinde olmadıklarının altını çizmiştir²⁶. İspanyol hükümeti ise Sortu oluşumunun şiddeti reddetmesini samimi bulmamış aksine şüpheli bulmuş²⁷ ve Batasuna'nın devamı olmak ve ETA'ya siyasi vitrin vazifesi görmek suçlamalarıyla Sortu'nun kapatılması için yargıya başvurmuştur²⁸. Yüksek Mahkeme de hükümet ile benzer kanaate varmış ve Sortu'nun kapatılan Batasuna'nın uzantısı ve devamı olmasını gerekçe göstererek partinin İçişleri Bakanlığı'n siyasi parti kaydı yapmasını yasaklamıştır²⁹. Bu kararın önceki yasaklama kararlarından farkı ise oy birliği ile değil oy çokluğuyla alınmasıydı zira 3 üye Sortu lehinde oy kullanmıştı³⁰. Sortu'nun şiddeti reddeden söylemlerine karşın yargının aldığı bu karar Bask bölgesinde büyük tepkiyle karşılaştı. Başta Bilbao olmak üzere bölgenin pek çok yerinde yargının Sortu'yu yasaklaması kararı binlerce kişinin katıldığı yürüyüşlerde protesto edildi³¹.

Mayıs ayında yapılacak yerel seçimlere girmek arzusundaki Bask solu ise hiç vakit kaybetmeden Eusko Alkartasuna ve Alternatiba patileri ve bağımsız sol siyasetçilerin katılımıyla Bildu koalisyonunu kurdu. Lakin hükümet Bildu'nun seçimler için belirlediği adayların ETA ile bağlantılı olduğunu ileri sürerek kapatılması için Yüksek Mahkemeye başvurdu. Yüksek Mahkeme de 12 saati aşkın süren uzun müzakerelerin ardından 9'a karşı 6 oyla Bildu'nun seçimlere girmesini yasaklama kararı almıştır³². Sortu kararında olduğu gibi Bask bölgesi bu kararın da ertesinde yine başta Bilbao olmak üzere büyük protesto gösterilerine şahit olmuştur. Hükümetin Bildu'nun seçimlere girememesi için gösterdiği çaba PNV'nin tepkisini çekmiştir. Genel başkan Inigo Urkullu şimdiye kadar destek verdikleri hükümeti bu hareketinden ötürü kınadıklarını ve hükümete verdikleri

---

²⁶ Al Goodman, New Basque party tries to run in Spain, CNN, 9 February 2011, http://articles.cnn.com/2011-02-09/world/spain.basque.politics_1_batasuna-party-basque-region-basque-independence?_s=PM:WORLD

²⁷ Sandrine Morel, Espagne: Batasuna tente le tout pour le tout pour revenir sur la scène politique, Le Monde, 9 Février 2011, http://www.lemonde.fr/europe/article/2011/02/09/espagne-batasuna-tente-le-tout-pour-le-tout-pour-revenir-sur-la-scene-politique_1477653_3214.html

²⁸ Espagne: Le gouvernement demande l'interdiction du parti Sortu, trop proche de l'ETA, RTBF, 3 Mars 2011, http://www.rtf.be/info/monde/detail_espagne-le-gouvernement-demande-l-interdiction-du-parti-sortu-trop-proche-de-l-eta?id=5712393

²⁹ L'Espagne interdit le nouveau parti de Batasuna, Le Monde, 23 Mars 2011, http://www.lemonde.fr/europe/article/2011/03/23/l-espagne-interdit-le-nouveau-parti-de-batasuna_1497629_3214.html

³⁰ Guy Hedgecoe, With Sortu banned, what now for radical Basque nationalists?, www.iberosphere.com, 24 March 2011, <http://iberosphere.com/2011/03/spain-news-with-sortu-banned-what-now-for-radical-basque-nationalists/2439>

³¹ Jorge Garma, Thousands march for Basque party in Spain, The Guardian, 2 April 2011, <http://www.guardian.co.uk/world/feedarticle/9577107>

³² Martin Roberts, Spain bars ETA linked candidates from elections, Reuters, 1 May 2011, <http://af.reuters.com/article/worldNews/idAFTR74031X20110501>

destekten vazgeçtiklerini belirtirken her türlü işbirliğini de askıya aldıklarını dile getirmiştir³³. Oy çokluğu ile güçlükle alınabilen ve Bask bölgesinde yoğun şekilde protesto edilen yasak kararı seçim kampanyalarının resmen başladığı tarih olan 5 Mayıs günü Anayasa Mahkemesi tarafından bozulur ve Bildu yerel seçimlere katılabilmeye hak kazanır³⁴.

22 Mayıs günü Bask toplumu sandık başına gitti ve çıkan sonuç merkez partilerinin yenilgisi ve Abertzale solun beklenmedik galibiyeti oldu. Öyle ki bölgenin yıllardır birinci partisi olan PNV bile pek çok yerde Bildu'ya geçildi. Seçime katılım oranının %64 olarak gerçekleştiği yerel seçimlerde PSE %16,7, PP ise %13,8 oy elde edebilirlerken Bildu %26'lık oy oranıyla %30,74 oy alan PNV'nin hemen ardından Bask bölgesinin ikinci partisi olmayı başarmıştır. Bildu'nun zaferi bununla sınırlı kalmamış ve daha az oy elde etmiş olmasına karşın rakibi PNV'den daha fazla belediye meclis üyesine sahip olmuştur. PNV'nin bölgedeki toplam 873 sandalyesine karşın Bildu 953 sandalye kazanmıştır³⁵. Fakat Bildu'nun seçimlerdeki en büyük başarısı şüphesiz bir belediye başkanlığı kazanmasıydı. PP'nin kazandığı Vitoria belediyesi seçimlerinde %17,78 PNV'nin kalesi olarak adlandırabileceğimiz ve PNV'nin büyük oy farkıyla kazandığı Bilbao seçimlerinde %14,21 gibi azımsanamayacak oranlarda oy elde eden Bildu sol partilere yakın seçmeni ve kozmopolit yapısıyla bilinen San Sebastian'da aldığı %24,39 oy ile PSE'nin üzerinde yer almış ve bölgenin Bilbao ile birlikte en büyük iki merkezinden biri olan bu belediyeyi kazanmıştır. Abertzale solun bu zaferi üzerine yapılan yorumlar Bask toplumunun Abertzale solu yeniden siyaset arenasında görmek istemesinin bir tezahürü olduğu şeklindeydi³⁶. Bildu cephesi ise sonuçları "halkın kendilerine güvenoyu" vermesi olarak yorumlamıştır. Bildu koalisyonunu oluşturan partilerden EA'nın Genel Sekreteri Pello Urizar bu sonuçların ETA'nın sona ermesi yönünde bir adım daha atmak anlamına geldiğini ve seçmenin bu tercihiyle ETA'ya yola artık silahları bırakarak devam edilmesi gerektiği mesajını verdiğini söylemiştir³⁷.

---

³³ PNV withdraws support to Spanish govt. Over Bildu election ban, Eitb, 3 May 2011.
<http://www.eitb.com/en/news/detail/648831/pnv-withdraws-support-spanish-govt-bildu-election-ban/>

³⁴ Espagne: L'alliance Basque Bildu participera aux municipales, Le Monde, 6 Mai 2011.
http://www.lemonde.fr/europe/article/2011/05/06/espagne-l-alliance-basque-bildu-participera-aux-municipales_1517743_3214.html

³⁵http://www.g.euskadi.net/q93TodoWar/eleccionessp/q93Contenedor.jsp?idioma=c&menu=li_2_1&opcion=menu

³⁶ Mikel Ormazabal, The reasons behind Bildu's Basque success, El Pais, 6 June 2011.
http://elpais.com/elpais/2011/06/06/inenglish/1307337644_850210.html

³⁷ Giles Tremlett, Basque separatists make breakthrough in Spanish elections, The Guardian, 23 May 2011.
<http://www.guardian.co.uk/world/2011/may/23/basque-separatists-breakthrough-spanish-elections>

Bildu'nun bu başarısı başta Abertzale sol gruplar olmak üzere ayrılıkçı diğer siyasi partileri de heyecanlandırmıştır. Önceki seçimlerde örnekleri çokça görüldüğü gibi aynı kesimin oylarını hedefleyen çok sayıda parti seçime girdiğinde bu durum oyların ve siyasal gücün bölünmesine sebep oluyordu. PSE-PP hükümeti de bunun en somut ve taze örneğiydi. Buradan hareketle Abertzale sol gruplar, Aralar Partisi, Alternatiba Partisi, EA ve Bağımsızlar tek çatı altında 20 Kasım 2011 genel seçimlerine katılma kararı aldılar ve Amaiur adı altında bir koalisyon kurdular. Genel seçimlere katılarak Temsilciler Meclisi'nde sandalye kazanmak sadece İspanya siyasetinde söz sahibi olmak manasına gelmeyecek ayrıca 2013 yılında gerçekleşecek Bask parlamentosu seçimleri öncesi de ayrılıkçı hareketin gücünü göstermesi olacaktı. Amaiur hem demokrasiye yegâne mücadele aracı olarak görüp ETA şiddetini reddetmekte hem de İspanya hükümetinin de barış için çaba göstermek zorunda olduğunu dile getirmektedir. ETA'nın silah bırakmasını devletin de barış için görüşme masasına oturmasını isteyen Amaiur ETA hükümlülerinin de cezalarını Bask bölgesindeki hapishanelerde geçirmeleri gerektiği fikrini savunmaktadır. Amaiur hareketinin Bildu'dan da daha çeşitli bir koalisyon yapısına sahip olması ve Bildu'yu yasaklama çabalarının büyük tepkiyle karşılaşması sebebiyle Amaiur'a karşı bir yargı hamlesi yaşanmamıştır seçimler öncesinde.

20 Kasım 2011'de gerçekleştirilen genel seçimlerin sonucu da Bildu ile başlayan yükselişin ivmelendiğini göstermiştir. PNV aldığı %27,4'lük oy oranı ile birinci parti olsa da 5 sandalye kazanabilmiştir. Amaiur ise aldığı %24,1'lik oy oranı ile 6 sandalye elde etmiş ve Bask bölgesinden temsilciler meclisine en çok temsilci gönderen parti olmuştur³⁸. Amaiur başarısını Euskadi dışında da devam ettirerek Bask nüfusun yoğun olarak yaşadığı Navarra'da da %15 oy alarak 1 sandalye kazanır. Elde ettiği bu sonuç ile Bask bölgesinde seçimlerin galibi olan Amaiur böylece 15 yıl aradan sonra da Madrid'deki Temsilciler Meclisi'ne ayrılıkçı siyasetin temsilcilerinin seçilmesini sağlamıştır³⁹. Temsilciler meclisine Amaiur partisinden seçilen Sabino Cuadra seçimin hemen ertesinde verdiği demeçte yeni dönemle ilgili ipuçlarını da vermişti aslında. Madrid'de yeni yüzler olacaklarını fakat Baskların haklarını ve kültürlerini korumak için siyasi mücadele vereceklerini söyleyen⁴⁰ Cuadra aslında artık her ne kadar ETA ve İspanyol

---

³⁸ Elections to the Spanish Congress of Deputies (Pais Vasco)

<http://www.electionresources.org/es/congress.php?election=2011&community=14>

³⁹ Retour des indépendantistes Basques au parlement, France 3, 21 Novembre 2011.

<http://aquitaine.france3.fr/info/retour-des-independantistes-basques-au-parlement-71340047.html>

⁴⁰ Elections espagnoles: Un triomphe pour la coalition indépendantiste Basque Amaiur, Euronews, 21 Novembre 2011. <http://fr.euronews.com/2011/11/21/elections-espagnoles-un-triomphe-pour-la-coalition-independantiste-basque-amaiur/>

aşırı sağcı gruplar bundan pek memnun olmasa da çözümün çatışmada değil parlamento çatısı altında aranmasının tek ve yegâne yöntem olduğu mesajını tüm İspanya kamuoyuna vermiştir.

Sonuç olarak İspanya’da iktidarın değiştiği 2011 yılı sadece İspanya siyaseti için değil Bask bölgesi özelinde de siyasal bir kırılmanın, Abertzale sol için bir yeniden doğuşun yılı olmuştur. Bir çatı parti olarak Sortu’nun kurulması ve kısa süre içerisinde yargı tarafından siyaset yapmasına yasak getirilmesi, buna karşın Bask toplumunun her kesimiyle –muhafazakâr otonomcu PNV başta olmak üzere- meydanlara çıkarak bu durumu protesto etmesi, keza benzer sürecin Bildu’da yaşanması ama sürecin sonunda yasak kararının Anayasa Mahkemesi’nden dönmesi gibi gündemin sürekli krizlerle dolu olduğu bir dönemin ardından önce Bildu’nun yerel seçimlerde ardından çok daha geniş tabanlı bir koalisyon olan Amaiur’un genel seçimlerde elde ettiği başarılar Bask siyasetinde yeni dönemde Abertzale solun önderliğinde sol hareketlerin etkinliğinin artacağına bir göstergesidir.

Bask sorununu çatışma odağında ele alan ETA ve İspanya devletinin bu çatışma söylemlerinin siyasal alanda artık pek kıymet-i harbiyesi kalmadığının tescilli olan 2011 seçimlerinde Abertzale solun yükselişinin sebeplerinden biri de ironiktir ki gerçekleştirilen operasyonlar sonucu ETA’nın güçten düşmesi ve ateşkes ilan etmesidir. 2008-2011 yılları arasında Fransa ve İspanya’da gerçekleştirilen operasyonlarda örgütün askeri ve siyasi liderleri ele geçirilirken ETA da eylem gücünü kaybetmeye başlamıştır. Yeni eylemlere, sıcak çatışma dönemleri başlatacak bir güçten yoksun olan ETA’nın Abertzale sol üzerinde doğrudan veya dolaylı olarak hakimiyet kurma, yönlendirme durumu ortadan kalkmıştır. Hem de ETA şiddetini reddeden ve çözümün barışçıl yollarla aranması gerektiğini savunan sol koalisyonlara karşı devletin merkez partiler ve yargı organlarıyla ETA üzerinden baskı kurması durumu ortadan kalkmasa da etkisi eskisi kadar büyük değildir artık. Bu açıdan Bildu ve Amaiur’un 2011 genel ve yerel seçimlerinde elde ettiği başarının temel nedenlerinden biri olarak ETA’nın zayıflamasından ötürü siyasi bir aktör olarak etkisini nispeten kaybetmesi gösterilebilir.

Bir diğer temel neden ise Bask siyasetinde ihtiyacı duyulan bir “Bask solu” hareketiydi. Yukarıda bahsi geçen Euskobarometro raporundaki verilere tekrar göz attığımızda toplumun PP-PSE hükümetinden memnun olmadığını görmekteyiz. Keza toplumun büyük bir kısmının Bask kimliğini ya tek kimlik olarak kabul ettiğini ya da İspanya vatandaşlığı kimliğinden önce tuttuğunu görmekteyiz. Bask kimliğini önde tutanların ve mevcut

koalisyon hükümetinden memnun olmayanların ise büyük bir kısmını bir önceki seçimde herhangi bir partiye oy vermemiş görüş olarak ayrılıkçı Abertzale sola yakın olan seçmen olduğunu görüyoruz. Bask Milliyetçiliğinin Bask bölgesinde iki farklı akımı vardır. PNV sağ muhafazakâr kanadı temsil etmekte ve Bask bölgesinin bağımsızlığını ulaştırılması gereken bir amaç olarak görmekle birlikte politikalarını mevcut otonominin genişletilmesi yönünde inşa eden sol karşıtı bir harekettir. Bask milliyetçiliğinin kurucusu olan Sabino Arana'nın partisi olan PNV'nin yıllar içinde yaşadığı çeşitli parçalanmalar ve fikir ayrılıkları sonucunda ise ETA'nın da benimsediği sol bağımsızlıkçı bir hareket ortaya çıkmıştır ki buna da Abertzale sol demektir. Bu açıdan baktığımızda bir önceki seçimde oy kullanmamış Abertzale sola yakın seçmenin merkezi partiler PP ve PSE'ye ya da sağ gelenekçi hareket olan PNV'ye kaymamış olması normaldir.

1980'den beri gerçekleştirilen demokratik seçimlerde son Bask parlamentosu seçimlerine kadar bölgenin iktidar partisi olan PNV'nin iktidarı elde tutma yolundaki pragmatist yöntemlerinin mevcut sorunun çözümü açısından son dönemde yetersiz kalması, Bask milliyetçilerinin her seçim döneminde pek çok farklı parti altında seçimlere girerek güçlerini bölmesi sonucu PP-PSE gibi merkez partilerin koalisyonunda bir hükümetin Bask bölgesini yönetmesi gibi durumlara tepkili olan Bask seçmeninin önce Sortu'nun yasaklanması ardından Bildu'ya yasak gelmesi kararlarında verdiği kitlesel tepki ve sergilediği duruş Abertzale solun 2011 başarısının altında sadece sol siyasete ihtiyacın değil aynı zamanda Bask soluna karşı yapılan engelleme girişimlerine tepkinin de yattığını göstermektedir. 2013 Bask Özerk Parlamentosu seçimleri öncesi PNV'nin güç kaybetmesi ve Abertzale solun güçlenmesi yeni dönemde belki de tarihte ilk kez Abertzale sol tarafından yönetilen bir özerk Bask hükümetini doğurabilir.